

**LETNI NAČRT
NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
ZA LETO 2026**

Medvode, november 2025

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA 2026

1. Poslanstvo, strategija in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom knjižničnega gradiva

Knjižnica Medvode izvaja knjižnično javno službo v občini Medvode in zagotavlja dostop do informacij, znanja in kulturnih vsebin vsem članom skupnosti. Knjižnica Medvode igra ključno vlogo pri podpori neformalnega izobraževanja, spodbujanju bralne kulture, ohranjanju lokalne zgodovine in podpiranju osebnega ter poklicnega razvoja uporabnikov. Knjižnica Medvode poleg zagotavljanja knjižničnega gradiva, izvaja tudi različne programe, organizira delavnice in dogodke, s katerimi spodbuja učenje, ustvarjalnost in povezovanje med medvoškimi občani. Prebivalcem občine ponujamo enake možnosti ter spodbujamo ustvarjalnost, omogočamo socialne stike ter medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj, kar pripomore h kakovostnejšemu osebostnemu razvoju posameznikov ter splošnemu napredku lokalne skupnosti.

Načrtovan nakup knjižničnega gradiva, ki omogoča izgradnjo uravnotežene in kakovostne zbirke je ključni strateški cilj, ki ga zasledujemo v Knjižnici Medvode. Ključnemu strateškemu cilju sledijo naslednji cilji, s katerimi upoštevamo interese in pričakovanja financerjev nakupa gradiva:

- splošna dostopnost raznovrstne in kakovostne založniške produkcije v knjižnični mreži slovenskih splošnih knjižnic,
- kakovostna knjižnična zbirka, njena aktualnost in prilagojenost ugotovljenim potrebam okolja ter ciljem kulturne politike,
- posodabljanje knjižnične zbirke s knjižnim in neknjižnim gradivom različnih vrst, oblik in dostopnosti, elektronskih in zvočnih knjig v slovenskem jeziku,
- približevanje strokovnim priporočilom o sestavi in obsegu knjižničnih zbirk.

Smo ciljno usmerjeni v širitev izposoje gradiva najširšemu krogu potencialnih uporabnikov, zagotavljamo informacijske vire, ki jih potrebujejo, in omogočamo prost dostop do vseh ostalih dejavnosti, ki jih organiziramo knjižnici. Oblikujemo zbirko knjižničnega gradiva, ki se po obsegu in vsebini postopno približuje določilom Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice in Nacionalnega programa za kulturo ter hkrati sledimo Ljubljanskemu manifestu o branju na višji ravni. Dopolnjujemo tudi posebne zbirke domoznanskega gradiva za lokalno okolje.

Zagotavljamo gradivo vseh slovenskih založb, pri čemer poudarjamo, da ponujamo primerno gradivo skupinam prebivalcev s posebnimi potrebami (otroci, mladi, slepi in slabovidni, invalidi, ostareli, brezposelni ...), spodbujamo rabo gradiva v elektronski obliki in na novejših medijih ter na ta način spodbujamo informacijsko opismenjevanje in sledimo razvoju informacijske tehnologije in medijev.

Spodbujamo bralno kulturo z izborom kakovostnega in aktualnega gradiva za otroke, mladino in odrasle, še posebej slovenskih avtorjev, pri čemer si pomagamo s promocijskimi dejavnostmi za dvig ravni bralne kulture v širšem okolju, omogočamo dostop do gradiva po principu neposrednega in prostega dostopa do gradiv, omogočamo dostop do gradiva v elektronski obliki preko portalov, spletne strani knjižnice in z oddaljenim dostopom, v sodelovanju z MKL omogočamo dostop do podatkovnih baz oz. elektronskih virov.

Dvigujemo kakovost življenja posameznikov in lokalne skupnosti, saj občanom omogočamo dostop do znanja in informacij, ki jih potrebujejo pri formalnem in neuradnem izobraževanju, raziskovanju, kulturnem udejstvovanju, vseživljenjskem učenju in kakovostni izrabi prostega časa.

Zagotavljamo enakomerno dostopnost do knjižničnega gradiva, kakovostno gradivo ter širok izbor znanja in informacij, ki jih ponujamo vsem prebivalcem na območju knjižnice, tudi tistim, ki ne obiskujejo knjižnice. Ti si gradivo lahko izposojajo v paketnikih, dostavljamo ga tudi na dom ali z možnostjo oddaljenega dostopa do gradiva, omogočamo pa tudi brezplačno medknjižnično izposajo.

2. Vsebinska merila za izgradnjo letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke

Izgradnja knjižnične zbirke je načrtovan proces pridobivanja in izločanja knjižničnega gradiva, katerega cilj je učinkovita in kakovostna knjižnična zbirka, ki nastaja v daljšem časovnem obdobju v skladu s potrebami vseh prebivalcev okolja, ki jim je namenjena knjižnica. Načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva, poleg vizije in poslanstva, usmerjajo naslednji zakoni in predpisi:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Medvode (Uradni list RS, št. 103/08, 59/19, 133/23),
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08, 80/12 in 28/23),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03 in 162/22),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028). Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Ljubljana, 2017,
- Strateški načrt Knjižnice Medvode,
- Nabavna politika Knjižnice Medvode.

Knjižnica organizira različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture ter informacijske pismenosti. Poleg primarne dejavnosti, izposoje gradiva na dom, skrbimo za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika, razvoj bralne kulture ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva.

Pri načrtovanju nabave knjižničnega gradiva za leto 2026 upoštevamo veljavna strokovna priporočila ter analizo okolja in uporabnikov. Načrtujemo nakup gradiva v razmerju 50-% strokovnega in 50-% leposlovnega gradiva ter 70-% gradiva za odrasle in 30-% gradiva za mladino in otroke. Ker želimo uporabnikom zagotavljati kakovosten in vsebinsko dovolj širok izbor gradiva, poudarjamo kakovost leposlovnega gradiva za otroke, mladino in odrasle kot tudi kakovostnega strokovnega gradiva za odrasle ter poučnega gradiva za otroke in mladino.

Portal za izposajo e-knjig Cobiss Ela, ki so ga leta 2024 vzpostavile slovenske splošne knjižnice in IZUM, ne zahteva nakupa licenc, plačujejo se zgolj izposoja gradiva, ki jo optimistično načrtujemo, da jo bomo v letu 2026 približali obsegu izposoje, kot smo jo leta 2023 zabeležili v portalu Biblos.

S portalom za izposajo elektronskih knjig Cobiss Ela smo nadomestili portal za izposajo e-knjig Biblos, ki je pred leti nastal v sodelovanju z založbo Beletrina. Sodelovanje z Beletrino, ki je zagotavljala

prostor za ponudbo e-knjig tudi nekaterim drugim slovenskim založbam, se je zaključilo sredi leta 2024. Cobiss Ela trenutno ponuja izposajo blizu 2.500 naslovov, žal pa se portalu še niso priključile vse večje slovenske založbe.

Letnega obsega nabave zvočnih knjig ne zmanjšujemo, kupili bomo letni paket, v katera je vključena tudi letna naročnina, ki omogoča neprekinjeno delovanje sistema izposoje zvočnih knjig

3. Analiza in upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja, dopolnjevanje zbirke z gradivom za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanje enakosti zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne in kulturne potrebe)

Občina Medvode leži na prehodnem območju med Ljubljano, Škofjo Loko in Kranjem. V medvoški občini je dne 1. 1. 2025 živel 16.882 stalno prijavljenih prebivalcev (SURS – Statistični urad Republike Slovenije). Knjižnica Medvode izvaja knjižnično javno službo za občino Medvode. Ponudbo Knjižnice Medvode dopolnjuje Mestna knjižnica Ljubljana, Na področju občine Medvode deluje tudi bibliobus Mestne knjižnice Ljubljana, ki s potujočo knjižnico, ta se ustavlja na petih postajališčih v krajih Sora, Zbilje, Smednik, Trnovec in pri Domu starejših občanov v Medvodah, dopolnjuje knjižnično ponudbo.

Knjižnica Medvode knjižnično zbirko dopolnjuje z najrazličnejšimi vrstami gradiva s področja leposlovja, strokovnega in poljudnega gradiva, kot tudi z gradivi s področja filma in glasbe. Pri nakupu gradiva se odločamo glede na uveljavljenost in aktualnost avtorja oziroma teme ali založbe, glede na literarno in estetsko vrednost gradiva, glede na potrebe in interese uporabnikov ter okolja, glede na zastopanost tematskega področja z določeno literaturo. Poseben pomen pa pripisujemo kakovosti gradiva ter vsebini, ki jo gradivo ponuja, vsekakor pa tudi cenam.

V občini Medvode deluje javni zavod Vrtec Medvode, zasebni Rahelin vrtec – hiša otrok Montessori, osnovnošolsko izobraževanje za občane medvoške občine se izvaja v štirih osnovnih šolah. Za institucionalno socialnovarstveno storitev starejših občanov iz Medvod in bližnje okolice je poskrbljeno v Domu starejših občanov (DEOS), socialnovarstveno storitev pomoč družini na domu pa izvaja javni zavod Sotočje. V občini Medvode deluje tudi neprofitna, humanitarna organizacija Barka, ki izvaja dnevno varstvo za ljudi z motnjami v duševnem razvoju, v Valburgi deluje Vzgojno izobraževalni zavod Frana Milčinskega, za posebne potrebe otrok s prirojenimi in pridobljenimi okvarami prebavnega pa dejavnosti izvaja Invalidsko društvo Kengurujček. Občina Medvode je skupaj z občinami občin Gorenja vas – Poljane, Škofja Loka, Železniki in Žiri ustanoviteljica OŠ Jela Janežiča, kjer poteka vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

V Občini Medvode delujejo številna kulturna društva (Klub Jedro, KD Godba Medvode, KD Jakob Aljaž, KD Sejalec umetnosti, KD Simon Jenko, KUD Fofité, KUD Fran Saleški Finžgar Senica, KUD Jarem, KUD Otona Župančiča Sora, KUD Pirniče, KUD Smednik, KUD Veselih umetnikov, KUD Zbilje, Zavod CCC). Z njimi se Knjižnica Medvode uspešno povezuje, saj odražajo kulturne potrebe lokalne skupnosti. V sodelovanju z njimi prirejamo številne prireditve. Poleg kulturnih društev pa so v občini tudi športna, gasilska in upokojenska društva.

Analiza okolja izkazuje številne parcialne interese posameznih skupin prebivalstva ter tudi izjemno živahnost prostočasnih dejavnosti, ki se izvaja organizirano znotraj posameznih klubov. Izkazuje se vpliv na delovanje knjižnice in gradnjo njene knjižnične zbirke, ki je primarna naloga vsake splošne knjižnice. Prav zaradi vseh teh dejavnikov okolja Knjižnice Medvode nakup gradiva poteka po premišljenih in usklajenih smernicah, da zadostimo raznolikim potrebam uporabnikov.

Značilnosti in potrebe okolja, ki so podrobneje predstavljene v strateškem načrtu knjižnice, upoštevamo pri oblikovanju knjižnične zbirke (starostna, izobrazbena in socialna struktura prebivalstva, analitično tudi po ciljnih skupinah: predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, študentje, odrasli, starejši, brezposelni,...). Pri oblikovanju knjižnične zbirke prioriteto upoštevamo potrebe prebivalstva (predšolski otroci, osnovnošolci, brezposelni, kmetje, gospodinje, upokojenci), razvojne prioritete lokalne skupnosti (poselitvena politika, razvoj podjetništva, turizma, ...). Ob vsem tem pa ne zanemarjamo aktualnih družbenih razmer ter številnih drugih dejavnikov, ki vplivajo na življenje vseh prebivalcev.

Knjižnica Medvode zagotavlja zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb okolja, ob tem pa se opira na podrobno analizo specifičnih potreb glavnih ciljnih skupin aktivnih in potencialnih uporabnikov Knjižnice Medvode, kjer so opredeljena tudi podrobnejša vsebinska merila za izbor gradiva in izgradnjo zbirke.

Kulturne potrebe okolja zadovoljujemo z izgradnjo kakovostnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje, nabavljamo kakovostne glasbene posnetke in filme ter kakovostno strokovno literaturo s področja umetnosti.

Raziskovalnim potrebam občanov naslavljam o pozornost z izgradnjo domoznanske zbirke in z izborom ustreznega strokovnega gradiva, ki je zlasti namenjeno v podporo raziskovalnega dela v okviru seminarских in zaključnih nalog v okviru šolskih programov.

Informacijske potrebe občanov zadovoljujemo s ponudbo splošne informativne periodike v slovenskem jeziku, ponujamo gradivo z informacijami javnega značaja in z informacijami, ki ljudem pomagajo pri organizaciji njihovega vsakdanjega življenja in podpirajo njihovo udeleženo v demokratičnih procesih.

Izobraževalne potrebe občanov zagotavljamo s ponudbo gradiva različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti. Gradivo je namenjeno širjenju obzorja in oblikovanju osebnih interesov, podpira šolske in obšolske obveznosti ter permanentno izobraževanje skozi celotno življenjsko obdobje.

4. Razvijanje bralnih navad, bralne kulture in informacijske pismenosti

Knjižnica Medvode ustvarja pogoje za razvoj bralnih navad že pri otrocih v predbralnem obdobju. V ta namen je razvila vrsto projektov za spodbujanje staršev, starih staršev, vzgojitelje in učiteljev, da otrokom čim več berejo. Tako najmlajši doživljajo branje kot prijetno doživetje, ki je povezano z vznemirljivimi zgodbami in ugodnim doživljanjem varnosti in bližine. Knjižnično zbirko gradimo tako, da šolarje zelo pozorno spremljamo skozi razvoj bralnih spretnosti, jih pri tem spodbujamo ter jim nato v vsakem razvojnem obdobju ponudimo njihovi starosti in interesom primerno knjigo. Pri izboru

kakovostnega leposlovja bralcem pomagamo tudi s pripravo izbora knjig v obliki priporočilnih razstav in seznamov, predvsem se osredotočamo na kakovostno literaturo. Z nabavno politiko bomo v letu 2026 aktivno podpirali vse projekte, usmerjen v promocijo branja in dvig bralne kulture. Nabavljali bomo knjige z velikimi tiskanimi črkami za prvo fazo učenja branja, knjige z malo besedila za postopno pridobivanje bralnih spretnosti, zagotovili pester izbor kakovostnih slikanic in tematsko raznolik izbor leposlovnih knjig za starostni skupini P in M ter na trgu iskali knjige za vse starostne stopnje, ki so primerne za mlade bralce z disleksijo.

Znotraj izbora leposlovnih knjig za odrasle bomo tudi v prihodnje poskrbeli za zastopanost različnih žanrov in različnih ravni zahtevnosti branja. Leposlovje za preživljanje prostega časa bo podvrženo preverjanju, ali ustreza v knjižnici postavljenim merilom kakovosti, posebno pozornost bomo posvetili izboru slovenskega leposlovja, publikacij v javnem interesu in literature z znakom kakovosti »Zlata hruška«.

Z nakupom tujejezičnega gradiva neprestano obnavljamo zbirko svetovne literarne klasike v izvornih jezikih, izmed sodobnih del pa bomo izbirali med kakovostnimi nagrajenimi in za nagrade predlaganimi deli. Nadaljevali bomo tudi z izgradnjo zbirke jezikovno lažjih tujejezičnih del, primernih za učenje tujih jezikov. Naslove, ki se priporočajo v okviru projektov za vodeno promocijo branja, bomo nabavljali v povečanem številu izvodov.

Razvoj informacijske pismenosti spodbujamo z nakupom novih in posodobljenih izdaj enciklopedij, leksikonov, slovarjev ter z nakupom različnih priročnikov. Posebno pozornost namenjamo nakupu gradiva za področje računalniškega opismenjevanja in spodbujanje uporabe elektronskih gradiv ter ustvarjalne rabe računalnika in medomrežja za otroke, skrbimo tudi za sprotno ponudbo informacij javnega značaja.

V letu 2026 bomo organizirali različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture in informacijske pismenosti. Kot prioriteto skrbimo za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva. Pripravljamo in izvajamo ustvarjalne delavnice, uganke, bralno značko za otroke, bralno značko za odrasle, tematske razstave, knjižne in literarne večere, bibliopedagoške dejavnosti za vrtce, osnovne šole in specializirane zavode, ki delujejo v občini Medvode.

5. Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva

Pri izboru knjižničnega gradiva upoštevamo naslednja splošna merila:

- splošni interes,
- aktualnost informacij, ki jih prinaša gradivo,
- zanesljivost in natančnost informacij v gradivu,
- jezik, v katerem je gradivo napisano, njegova razumljivost oziroma čitljivost,
- pomen gradiva za lokalno skupnost (domoznanstvo),
- uveljavljenost avtorja, založnika, ilustratorja, režiserja,
- primernost glede na starostno stopnjo,
- oblika formata in možnost uporabe,

- cena in možnost dostopa na trgu,
- odnos do obstoječega gradiva v knjižnični zbirki.

Poleg omenjenih merila bomo pri nakupu gradiva iz sredstev Ministrstva za kulturo tudi v letu 2026:

- uresničevali kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe vseh ciljnih skupin uporabnikov v lokalnem okolju,
- spodbujali, razvijali in širili informacijsko opismenjevanje,
- podpirali vseživljenjsko učenje in kakovostno izrabo prostega časa,
- gradili urejene zbirke domoznanskega gradiva za lokalne študije in
- izvajali dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti in bralne kulture, ter dejavnosti za neformalno in formalno izobraževanje, informiranost, osebni ter osebni razvoj prebivalcev.

Tudi v letu 2026 bomo zagotavljali dostopnost zvočnih in e-knjig v slovenskem jeziku. Z nakupom gradiva se bomo trudili čim bolj približati standardom, ki priporočajo nakup knjižničnega gradiva za odrasle in mladino v razmerju 70 % : 30 %, med strokovnim in leposlovnim gradivom pa v razmerju 50 % : 50 %. Še naprej bomo knjižnično zbirko dopolnjevali s temeljnimi deli za posamezna strokovna področja s poudarkom na humanistiki. Glede na dostopnost bomo pri nakupu strokovnega gradiva skušali dopoljevati posamezne skupine s področja uporabnih in naravoslovnih znanosti ter tudi gradiva za potrebe koristnega preživljanja prostega časa. Vključili bomo ponudbo kakovostnih knjižnih izdaj, tudi ponatisov, ter na tak način seznanjali uporabnike knjižnice z vsemi novimi dosežki slovenske produkcije. Uporabnikom bomo še naprej nudili tudi dostop do osnovnega izbora periodike.

V letu 2026 načrtujemo nakup 3.055 enot knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih po povprečni ceni 25,17 evra na enoto, 100 zvočnih knjig po povprečni ceni 20,00 EUR, načrtujemo pa tudi 1.160 EUR sredstev za izposajo 1.000 e-knjig iz platforme Cobiss Ela.

Preglednica 1: Podatki o stanju knjižnične mreže

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva		Delež od celotnega nakupa	Odpriost / Ur na teden ¹
		zaloga	načrtovan nakup		
Knjižnica Medvode	16.882	88.834	3.055	100 %	49

Načrtujemo nakup 2.880 naslovov knjižničnega gradiva (2.715 knjižnega in 175 neknjižnega), od tega vsaj 30 % za otroke in mladino (do 880 naslovov) ter 70 % naslovov za odrasle (do 2.000 naslovov). Prikazano razmerje smo določili na osnovi ocene lokalnega okolja in kulturnih, raziskovalnih, informacijskih in izobraževalnih potreb uporabnikov. Doseganje načrtovanega nakupa naslovov za otroke in mladino povezujemo s ponudbo gradiva na knjižnem trgu, pomembna pa je tudi aktualna cenovna politika na trgu.

Načrtujemo nakup 100 naslovov informativnega periodičnega tiska. Menimo, da uporabnikom nudimo zadosten izbor slovenskih časnikov in tujih poljudnih revij, v skladu s povpraševanjem, ki se s časom spreminja, zagotavljamo tudi skrben izbor strokovnih revij ter izbor časnikov za čitalnico.

6. Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti

Knjižnica Medvode svojo knjižnično zbirko dopolnjuje z najrazličnejšimi vrstami gradiva s področja leposlovja, strokovnega in poljudnega gradiva, kot tudi gradiva s področja filma in glasbe. To so knjige, brošure, časniki, časopisi, zemljevidi, notno gradivo ter večmedijski kompleti. Pri nakupu gradiva se odločamo glede na uveljavljenost in aktualnost avtorja oziroma vsebine ali založbe, glede na literarno in estetsko vrednost gradiva, glede na potrebe in interese uporabnikov ter okolja, glede na zastopanost tematskega področja z določeno literaturo. Poseben pomen pa pripisujemo tudi kakovosti gradiva, pomembnosti in ažurnosti informacij (da vsebina ni zastarela), ter vsebinam, ki jo gradiva ponujajo, vsekakor pa tudi ceni.

Preglednica 2: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst

Priporočeno	Stroka 50 %	Leposlovje 50 %	Skupaj 100 %
Načrtovano	50 %	50 %	100 %

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30 %	Odrasli 70-75 %	Skupaj 100 %
Načrtovano	30 %	70 %	100 %

7. Načrtovan obseg nakupa in zastopanost e-knjig v zbirki

Z nakupom e-knjig in zvočnih knjig želimo uporabnikom zagotoviti kakovosten in aktualen izbor e-knjig. Našim uporabnikom zagotavljamo uporabo računalniškega portala Cobiss Ela, kjer si lahko izposojajo e-knjige. V začetku leta 2026 bomo uporabnikom ponujali blizu 2.500 naslovov e-knjig, med letom pa pričakujemo, da se bo z vstopom založb, ki danes še niso vključene v Cobiss Elo, ponudba naslovov še povečala do 500 novih naslovov. Glede trenutni obseg zbirke e-knjig v Cobiss Ela z dovolj pestro izbiro raznovrstnih vsebin, optimistično načrtujemo 1.000 izposoj, kar nas bo stalo najmanj 1.160 EUR.

8. Načrtovan obseg nakupa in zastopanost zvočnih knjig v zbirki

V letu 2020 smo se pridružili platformi za izposajo in nakup zvočnih knjig pri ponudniku Audibook, kjer vsako leto kupili letne pakete. Vsak letni paket je vključeval 100 naslovov zvočnih knjig (licenc za izposajo), vsak naslov omogoča 52 izposoj, skupaj 5.200 izposoj, ter enoletno naročnino za uporabo platforme za izposajo Audibook. Nakup letnega paketa načrtujemo tudi za leto 2026. Razvoj platforme Audibook je šel v smeri rešitve, da je storitev izposoje uporabnikom prijazna in varna, knjižnično osebje pa v izposajo sploh ni vključeno. Naloga osebja je predvsem v promociji storitve izposoje zvočnih knjig. Ker so zvočne knjige še v razvoju, je naloga knjižnice zlasti gradnja privlačne zbirke zvočnih knjig, s katero bomo širili tudi krog uporabnikov (med njimi je danes 46 naših članov), ter promocija storitve izposoje zvočnih knjig.

9. Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanj

Nakup gradiva izvajamo po veljavnih knjižničarskih normativih, ki jih usklajujemo s posebnostmi in potrebami lokalnega okolja ter z željami in potrebami uporabnikov. Naša osnovna izhodišča pri

načrtovanju nakupa so standardi in priporočila za splošne knjižnice, število prebivalcev na območju občine Medvode ter seveda višina finančnih sredstev, s katerimi razpolagamo. Poleg teh izhodišč pa bomo še naprej upoštevali tudi status in velikost knjižnice, število članov, število obiskovalcev, obseg izposoje, strukturo uporabnikov, njihove potrebe, njihov izražen interes, posebnost geografskega okolja, zastopanost posameznih vsebin v dosedanji zbirki, aktualnost in kakovost gradiva, stopnjo povpraševanja po gradivu, ustreznost medija in kakovost izdelave ter seveda ustrezno razmerje med ceno in kakovostjo vsebin. Prirast gradiva je seveda odvisen tudi od ustreznosti ponudbe novih naslovov založniške produkcije, zato lahko pride do odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanja. Največ odstopanj lahko nastane med izvajanjem letnega načrta, če pride do pomembnih podražitev na knjižnem trgu, ki jim z načrtovanimi sredstvi financirjev ne moremo slediti. Odstopanja od strokovnih priporočil lahko nastanejo, če se med izvajanjem letnega načrta pomembno spremeni ponudba gradiva za posamezne ciljne skupine uporabnikov.

10. Povezovanje z deležniki v okolju (medknjižnična izposoja, osrednja območna knjižnica, drugi tipi knjižnic) za izboljšanje vseh elementov knjižničnega sistema, promocija knjižničnih zbirk

Knjižnica Medvode je članica Združenja slovenskih splošnih knjižnic, kjer se zaposleni udeležujemo strokovnih srečanj in izobraževanj ter sodelujemo na strokovnih srečanjih v organizaciji osrednje območne knjižnice. Mestna knjižnica Ljubljana omogoča našim uporabnikom dostop do oddaljenega dostopa podatkovnih zbirk, ki jih sicer sami ne moremo financirati, in uporabo storitve medknjižnične izposoje, zlasti do gradiv, ki v osrednjo območno knjižnico prihajajo kot obvezni izvodi. Pridružujemo se najrazličnejšim projektom Mestne knjižnice Ljubljana, med njimi izpostavljamo projekt »Poletavci – poletni bralci« ter »Naj Poletavci«, Zlata hruška. udeležujemo pa se tudi aktualnih strokovnih srečanj v MKL in v NUK..

Knjižnično zbirko promoviramo z najrazličnejšimi prireditvami za otroke v medsebojnem sodelovanju z vrtci in šolami. Skupaj z medvoškimi javnimi zavodi, društvi in posamezniki, pripravljamo različne prireditve, sodelujemo z Javnim zavodom Sotočje (kulturni festival, skupne ustvarjalne delavnice, računalniško opismenjevanje starejših, najrazličnejše razstave). Poleg izposoje knjižnega gradiva je za otroke zelo privlačna tudi naša izposoja igrač. Naši večeri v knjižnici so zapolnjeni z različnimi prireditvami za odrasle in razstavami lokalnih likovnih in fotografskih ustvarjalcev, za katere so termini zasedeni že vsaj leto vnaprej.

Velika ponudba ustvarjalcev dogodkov in na drugi strani veliko zanimanje za obisk dogodkov dokazujeta, da smo privlačno središče za občane in tudi druge obiskovalce. Zato se Knjižnica Medvode trudi zagotavljati čim bolj zanimive in aktualne dejavnosti, ki našim uporabnikom nudijo kakovosten osebnostni in kulturni razvoj, z občutkom strpnosti, tolerance in demokracije. Organiziramo knjižne čajanke, potopise, literarne večere, domoznanske večere, razstave, različna predavanja, ustvarjalne delavnice za odrasle in podobno. Povezujemo se tudi z Društvom za varovanje okolja in pomoč živalim v stiski ter ob izbranem knjižničnem gradivu izvajamo izobraževalne delavnice v knjižnici. Knjižničarji sodelujemo tudi na spletnem portalu Dobreknjige.si, portalu Kamra, v knjižnici postavljamo tematske razstave (glede na aktualne dogodke), promoviramo novosti ter organiziramo najrazličnejše delavnice informacijskega opismenjevanja, ustvarjalne delavnice, povezujemo se z občinskim glasilom *Sotočje*,

kjer objavljamo najrazličnejše članke o dogodkih v knjižnici, uporabnikom predstavljamo nove storitve ter jih seznanjamo s knjižnimi novostmi.

S Televizijo Medvode, ki redno spremlja delovanje naše knjižnice, naše dejavnosti pa promoviramo tudi z aktualnimi objavami na družabnih spletnih omrežjih (FB, Twitter, YouTube). Izdelujemo plakate in še druge vrste promocijskih materialov, obvestila pa širimo tudi s spletnimi poštnimi obvestili.

NAČRT NAKUPA AKTUALNEGA KAKOVOSTNEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA S SREDSTVI MINISTRSTVA ZA KULTURO

Načrtovan obseg nakupa novih knjig

V načrt nakupa vključujemo ponudbo kakovostnih književnih izdaj ter na tak način seznanjamo uporabnike knjižnice z vsemi novimi dosežki slovenske produkcije, kakovostnega leposlovnega gradiva za odrasle, otroke in mladino, strokovnega gradiva za odrasle ter poučnega gradiva za otroke in mladino. Z nakupom gradiva se trudimo čim bolj približati strokovnim priporočilom za nakup knjižničnega gradiva, da bo gradivo za odrasle in mladino v razmerju 70 %: 30 %, ter razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom pa 50 %: 50 %. Trudimo se knjižnično zbirko dopolnjevati s temeljnimi deli za posamezna strokovna področja s poudarkom na humanistiki. Prednost pri nakupu dajemo izvorni slovenski in prevodni literaturi, tako humanistični kot tudi strokovni, kar bo vsekakor pripomoglo h kakovosti naše zbirke, seveda pa se bomo prilagajali tudi potrebam lokalnega okolja. Glede na predhodna leta bomo spodbujali izposajo e-knjig, ki bodo v vse večjem številu na voljo v platformi Cobiss Ela, ohranjamo dosežen letni obseg nakupa zvočnih knjig, saj dolgoročno gradimo zbirko zvočnih knjig .

Preglednica 4: Podatki o številu naslovov in izvodov/licenc aktualnega kakovostnega knjižničnega gradiva:

Knjige	Število		Stroški v evrih
	naslovov	izvodov/licenc	
- leposlovje za odrasle	270	225	5.190
- strokovne knjige za odrasle	266	234	5.060
- leposlovje za otroke in mladino	76	72	1.400
- poučno gradivo za otroke in mladino	82	82	1.600
- e-knjige (izposoja)		1000	1.160
- zvočne knjige	100	100	2.000
- neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih	19	17	472

Preglednica 5: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – leposlovje za odrasle

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden ²
Osrednja knjižnica Knjižnica Medvode	225	49

Preglednica 6: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – strokovne knjige za odrasle⁴

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden ⁵
Osrednja knjižnica Knjižnica Medvode	234	49

Preglednica 7: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – leposlovje za otroke in mladino⁴

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden ⁵
Osrednja knjižnica Knjižnica Medvode	72	49

Preglednica 8: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – poučne knjige za otroke in mladino⁴

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden ⁵
Osrednja knjižnica Knjižnica Medvode	82	49

NAČRT DEJAVNOSTI ZA PROMOCIJO BRANJA KNJIG, KUPLJENIH S SREDSTVI MINISTRSTVA ZA KULTURO REPUBLIKE SLOVENIJE

V knjižnici poteka vrsta dejavnosti, ki so namenjene promociji branja kakovostnega knjižničnega gradiva, saj s tem skrbimo za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika, povečujemo raven znanja in bralne pismenosti prebivalstva. V letu 2026 bomo, tako kot smo to načrtovali tudi v preteklih letih, organizirali različne oblike dejavnosti za različne starostne in interesne skupine.

Najmlajšim uporabnikom knjižnice bomo nudili vrsto dejavnosti, ki so v naši knjižnici že uveljavljene. Še naprej bomo promovirali branje v predšolskih ustanovah, kjer bomo, poleg že uveljavljene bralne značke *Medvodko bere*, izvajali dodatne bibliopedagoške dejavnosti po vseh enotah občinskega vrtca kot tudi zasebnih vrtcev. Obseg bibliopedagoških dejavnosti širimo tudi v vseh štirih osnovnih šolah v medvoški občini. Ohranjamo bralno značko za odrasle in projekt družinskega branja Medvoška knjižna transverzala, zahtevnejšim bralcem nudimo redna mesečna srečanja s pisateljico Sokolovo, varovancem skupnosti Barka ponujamo bralna srečanja, prilagojena njihovim omejitvam, posebne oblike knjižničarske dejavnosti nudimo tudi gojencem zavoda Fran Miličinski iz Valburge. Kakovostne leposlovne kot tudi strokovne knjige promoviramo tudi na literarnih večerih, poseben poudarek je na

² Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS št. 29/03) v svojem 13. členu opredeljuje minimalni obseg obratovalnega časa knjižnice, ki je za posamezno vrsto knjižnic:

- osrednja in osrednja območna: 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur,
- krajevna knjižnica: 4 ure tedensko (do 2000 prebivalcev), 15 ur tedensko (do 6000 prebivalcev), 4 ure dnevno, 5 dni v tednu (nad 6000 prebivalcev).

gradivu, ki je aktualno pri naših uporabnikih. Zanimanje za kakovostno literaturo širimo tudi izven zidov knjižnice, saj sodelujemo pri projektih drugih organizatorjev v občini. Ker se vse več dejavnosti, ki niso neposredno povezane z izposojajo knjig, pa vendar pomembno vplivajo na vedenje o naši ponudbi knjižničnega gradiva, seli v spletno okolje, z uporabniki dnevno komuniciramo na družbenih omrežjih, predstavitve knjižnega gradiva so na voljo tudi na spletni strani. Pomembna za promocijo kakovostnega branja je tudi povezava s TV Medvode, nepogrešljivo pa je tudi sodelovanje z občinskim časnikom Sotočje, kjer imamo stalno mesto za objavo prispevkov o knjigah, s katerimi bralce časnika, ta mesečno prihaja v vsa medvoška gospodinjstva, spodbujamo in navdušujemo za kakovostno branje. Poleg tega pa v mesečniku Sotočje bralci najdejo tudi daljše prispevke z dogodkov, ki potekajo v Knjižnici Medvode.

Dr. Petra Samec Stefančič,
sam. bibliotekarka

mag. Igor Podbrežnik,
direktor